

1950 Sonrası Türk Tiyatrosu - 2

1. (Frigya Kralı Midas; altına ve paraya tutkuyla bağlı, cimri biridir. Midas Frigya'ya doğru gelen Tanrı Dionisos ve onun can yoldaşı olan Silenos'a bir oyun oynar. Silenos'u alıkoyan Midas Tanrı Dionisos'a Silenos'un yerini bildiğini söyler. Dionisos'tan Silenos'un yerini söylemesi karşılığında her şeyi altına dönüştürebilme gücünü ister. Ancak daha sonra sahip olduğu güçten pişmanlık duyar.)

Silenos: Savurgan mevsim başladı işte, rüzgârlar biçimsiz esmede.

Midas: (Soluk soluğa girer.) Dionisos, kurtar beni bundan, geri al verdiğin gücü.

Dionisos: Geri al diyor dönmüş gönlü. Kolay alınır verilir bir başış değil ki bu.

(Midas'ın kızını sahneye taşırlar.)

Midas: Kızımın suçu ne?.. Kavuştur onu yeniden ışığa; havaya suya, yeniden çarpsın yüreği. Alca kanı yürüsün, sesi ağaçlarda yankılsın, saçları yelde savrulsun.

Bu tiyatro metni için aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Günümüze dair bir sorun mitolojiden yararlanılarak ortaya konulmuştur.
B) Parantez içindeki ifadelerle oyun kişilerinin hareketleri verilmiştir.
C) Maddi değerlere aşırı bağlanmanın sakıncaları dile getirilmiştir.
D) Açık, akıcı ve şiirsel bir dil kullanılmıştır.
E) Çatışma, gündelik yaşamda karşılaşılabilecek kişiler arasında geçmektedir.

2. **KADIN:** (Bıçağı ve şarkıyı bırakır, sol elinin başparmağını ağzına götürür.) Uf, elimi kestim!

ADAM: Neyi kestin?

KADIN: Elimi.

ADAM: Niçin kesiyorsun elini?

KADIN: Ben kesmek istemiyordum, bıçak kesti.

ADAM: Darılma ama sevgilim, dikkat etmemişsindir de ondan. Ben de dikkat etmediğim için bak, yüreğim sıkılıyor. Parmağına da dikkat etmeli insan, yüreğine de. Öyle değil mi? Bıçaklara ve insanlara...

Bu oyunla ilgili,

- I. İnsanların ruhsal durumları, çelişkileri yansıtılmıştır.
II. Seyirci, hayatı sorgulamaya yöneltmiştir.
III. Gerçekçi zaman ve mekân unsurları terk edilmiştir.

saptamalarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II. C) I ve III.
D) II ve III. E) I, II ve III.

3. **KÖSEM:** (Sanki sevgi dolu bir sitemle) Neden bir kez olsun daireme gelip beni aramaz, seni görmek mutluluğundan yoksun bırakırsın beni, a kızım? Ben senin anan değil miyim?

TURHAN: (Aynı sahte sevgiyle) Anamdan göremeyeceğim iyilikler gördüm sizden, Sultan'ım.

KÖSEM: (İç sesi) Gözlerindeki kurnaz parıltı derinliklerime işliyor, onda kendimi görür gibi oldukça yüreğim ür-küp kabuğuna çekiliyor sanki. (Açıktan) Arzuların varsa, bir dediğin iki olmaz. Padişah anasının da dertleri olabilir. Kimseye açmadığın kaygıların varsa neden benimle, anacığınla paylaşarak katlanılır duruma sokmuyorsun onları?

TURHAN: (İç sesi) Onun yok etme tutkusunu direnme tutkusuyla karşılayacağım ben. Kendimi ona çekici bir lokma gibi sunacağım ama bu kılçıklı lokma boğazını yırtacak onun.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Kahramanlar arasında çıkar çatışması söz konusudur.
B) İç konuşmalarla oyun kişilerinin gerçek kişilikleri sezdirilmiştir.
C) Kadınlar devlet yönetiminde etkilidir.
D) Oyun üç birlik kuralına uygun olarak kurgulanmıştır.
E) Soylular arasında yaşanan bir hadise oyunlaştırılmıştır.

4. Cumhuriyet Dönemi'nin tanınmış gazetecilerinden ve tiyatro yazarlarından. Oyunlarında gazetecilik mesleğinin kendisine kazandırdığı geniş gözlem imkânlarını başarı ile kullandığı; toplumu rahatsız eden, yadırganan meseleleri usta bir gazeteci gözlemciliği ile sahneye aktardığı görülür. İlk oyunu "Büyük Şehir" 1942-1943 sezonunda İstanbul Şehir Tiyatrosunda sahnelenmiş ve büyük ilgi görmüştür. En tanınmış oyunlarından olan "Paydos" ise yurt dışında sahnelenen ilk Türk piyesi olma özelliğine sahiptir.

Bu parçada sözü edilen tiyatro yazarımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabahattin Kudret Aksal
B) Cevat Fehmi Başkut
C) Vedat Nedim Tör
D) A. Turan Oflazoğlu
E) Recep Bilginer

5. Kadın: Saat kaç?

Erkek: (Duvardaki saate bakar.) Saat durmuş çoktan.

Kadın: Saat durmuş... Bu sırada duvar saati işlemeye başlar. İki de görürler bunu.

Kadın: Durmamış mıydı bu saat?

Erkek: Evet, durmuştu.

Kadın: Kendiliğinden demek...

Erkek: İşlemeye başladı. (Bir sessizlik... Saatin işlediği duyulur.)

Kadın: Ben kaçta gelmişim buraya.

Erkek: (Düşünür) Bilmem.

(Mikado'nun Çöpleri)

Bu metin parçasının alındığı eser aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Güngör Dilmen
- B) Haldun Taner
- C) Melih Cevdet Anday
- D) Sabahattin Kudret Aksal
- E) Oktay Arayıcı

6. Aşağıdakilerden hangisi Turgut Özakman'ın eserlerinden biri değildir?

- A) Sarıpınar 1914
- B) Paramparça
- C) Güneşte On Kişi
- D) Duvarların Ötesi
- E) Yunus Emre

7. Töreden en çok kadınlar zarar gördüğü hâlde, bazı oyunlarda kadınların aynı zamanda bu töreleri taşıyan ve yeni kuşağa aktaran kişiler olduğu görülmektedir. "Taziye"de Kevsa, "Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi"nde Zalha, "Ölümü Yaşamak"ta Aysa Ana, "Bozkır Güzellemesi"nde Halime, o bu nitelikteki kadınlardan bazılarıdır.

Bu parçada eserinden söz edilmeyen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nezihe Araz
- B) Recep Bilginer
- C) Murathan Mungan
- D) Oktay Arayıcı
- E) Orhan Asena

8. Kadın: Ne iş yaparsınız?

Erkek: Geçinmek için mi?

Kadın: Evet, geçinmek için tabii. Başka niçin olacak?

Erkek: Bana bir iş yakıştırın!

Kadın: Bulamıyorum.

Erkek: Sevindim buna! Demek ki işimi üstüme başıma sindirmemişim. İğretliliğini koruyabilmişim. Böyle söylemekle işimi sadece geçimimi sağlamak için yaptığıma beni bir kez daha inandırdınız. İşini bir etiket gibi yüzünde taşıyan insanları hiç sevmem de... Onlar gibi olmak istemem. Bilirsiniz siz de öyle insanlar vardır ki mesleklerinin somut bir görünüşüdürler sanki. Eşleri bile onlardan, bizim doktor, bizim başkan diye söz eder.

Kadın: Evet, evet. Bir arkadaşım vardı, nişanlanmıştı da sormuştum ben de kiminle diye. Sözcüklerin üstüne basarak bir demir döküm uzmanıyla, demişti. Ben de düşünmüştüm ne özelliği var bunun? Bir demir döküm uzmanıyla ne biçimde konuşulur, gezilir, yemek yenir diye?

(Bay Hiç)

Bu oyun ve yazarı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Cumhuriyet'in ilk yıllarında kaleme alınmıştır.
- B) Karakterler, hayatı sorgulama konusunda benzer özellikler taşımaktadır.
- C) Toplumsal etiketlerin göz ardı edilerek insana insan gözüyle bakılması gerektiği vurgulanmaktadır.
- D) Sabahattin Kudret Aksal'a ait bir tiyatro eseridir.
- E) İnsanların, görünüşleriyle mesleklerini yansıttıkları fikri söz konusudur.

9. Aşağıdaki tiyatro eserlerinden hangisi Necati Cumalı'ya ait değildir?

- A) Ayak Parmakları
- B) Yeni Çıkan Şarkılar
- C) Boş Beşik
- D) Nalınlar
- E) Derya Gülü

